

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ) ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**Матеріали XX Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю в онлайн-режимі за
допомогою платформи Microsoft Teams**

(Тернопіль, 18–19 травня 2023 року)

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2023

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Сучасні тенденції та перспективи розвитку вищої медичної (фармацевтичної) освіти в Україні : матеріали XX Всеукр. наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою платформи Microsoft Teams (Тернопіль, 18–19 трав. 2023 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. – Тернопіль : ТНМУ, 2023. – 254 с.

Матеріали надруковано в авторській редакції. Автори публікацій несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей.

© ТНМУ, «Укрмедкнига», 2023

військовослужбовців, у відповідності до сучасних вимог доказової медицини та стандартів НАТО.

Література.

1. Андронатій, В. Медики на війні – як забезпечити готовність «номер один»? Ваше здоров'я. – 2014. – № 36/37. – С. 6.
2. Устінов, О. В. Військово-медична доктрина: виважена відповідь на виклики часу. Укр. мед. часопис. – 2014. – № 5. – С. 42-44.

ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ ДЛЯ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Солов'юк¹ О.О., Кулинич Р.Л.²

*Запорізький державний медико-фармацевтичний університет
Кафедра внутрішніх хвороб-1 та симуляційної медицини ¹
Кафедра внутрішніх хвороб ²*

Вступ. В даний час система вищої освіти переживає певні труднощі у зв'язку з тим, що протягом тривалого часу заняття зі студентами вимушено проводились в он-лайн форматі на тлі пандемії COVID-19, а останній рік – після агресії російської федерації на територію України. Прогресивний розвиток інформаційних технологій дозволив отримати постійний доступ до величезної кількості інформації і використовувати в навчальному процесі.

Ще в 2015 р. в Запорізькому державному медичному університеті був проведений експериментальний курс для студентів, де в основі вивчення матеріалу використовувався метод кейсів (case-study). Пізніше ці напрацювання були перенесені з удосконаленням практичних занять, коли з'явилась можливість працювати з віртуальним пацієнтом з використанням програми «Body Interact».

Основна частина. Метою даної роботи з'явився аналіз інформації про можливість використання кейс-методу при викладанні дисципліни «внутрішня медицина» для студентів медичного профілю

з елементами симуляційної медицини в умовах, коли проведення практичних занять в традиційному форматі вкрай утруднене.

Методика кейсів почала використовуватись з другої половини XIX сторіччя в Гарвардській школі права [1]. В 1973 р. створили The Case Clearing House of Great Britain and Ireland, який пізніше назвали European Case Clearing House, він займає провідні позиції по кількості наявних кейсів [2]. В певних навчальних закладах цей освітній підхід займає до 90% часу практичних занять [3].

Метод case-study (метод конкретних ситуацій) – це підхід до навчання з використанням активного проблемно-ситуаційного аналізу, який за основу використовує принцип розв'язання конкретних ситуаційних задач або кейсів (від англ. case – випадок) [3]. Для створення цих задач використовуються приклади, засновані на реальних життєвих ситуаціях. Ефективність такого підходу буде залежати від якості створення кейса, а також правильна методика для використання в навчальному процесі.

В нашому навчальному закладі активно використовується інтерактивна програма «Body Interact», де до уваги студентів надаються підготовлені кейси з різним перебігом сценарію відповідно до діагностично-лікувальних дій студента. Основною метою роботи з такими кейсами є адаптація студентів до роботи з програмою, подальше їх тренування відповідно отриманих інструкцій і розбір всіх етапів роботи з пацієнтом, особливо де були допущені помилки.

На підґрунті проведеного тренінгу з кейсами продовженням практичного заняття є розбір теоретичного матеріалу, який відповідає наведеній клінічній задачі.

Даний метод навчання досить ефективний при вивченні медичних дисциплін. Дійсно, істина про медичну інформацію часто носить відносний характер, що не характерно для точних наук, оскільки на поставлене питання може бути кілька відповідей, що наближаються до найбільш оптимального у більшому або меншому ступені (наприклад, застосування певного методу дослідження або індивідуального способу лікування).

Протягом заняття пропонується робота з конкретним пацієнтом, де надається можливість вибору необхідних дій, що проводять студенти для розв'язання завдання і таким чином, за допомогою симуляції, одержати певні навички. Викладач після роботи в програмі

ставити запитання, коментує отримані відповіді, пропонує студентам висловити різні думки щодо спірних моментів, направляючи при необхідності бесіду в потрібне русло. Під час таких бесід студенти не тільки одержують нові знання й навички, в них також формуються життєві цінності, установки, філософія світовідчуження. При розв'язанні достатньо об'ємного ситуаційного завдання студенти отримують гарну можливість застосовувати теоретичні знання в практичній роботі. У підсумку завдяки зусиллям усієї групи студентів проводиться максимально повний шлях діагностичного пошуку і індивідуально проведеного лікування у кожному випадку.

Вищеописаний метод кейсів знайшов раціональне використання в умовах війни, коли навчальний процес став неможливим в традиційному форматі, а елементи симуляційного навчання з використанням віртуального пацієнта допомагають зберегти можливість тренування практичних навичок з відповідної дисципліни. Це дозволяє підвищити мотивацію до одержання знань, збільшує професійне зростання студентів, розширює їх можливості одержання інформації паралельно із традиційними способами (читання спеціальної літератури, прослуховування лекцій та ін.). Нагоду працювати з віртуальним пацієнтом отримали навіть студенти, які під час занять знаходились на тимчасово окупованих територіях і не мали можливості фізично бути присутніми у навчальному закладі.

Робоча програма навчання студентів з внутрішньої медицини передбачає вивчення основних захворювань з боку органів шлунково-кишкового тракту, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем, органів кровотворення. Більшість з цих напрямків мають кейси в програмі «Body Interact».

Висновок. Застосування методу кейсів з елементами симуляційної медицини в освітньому процесі в умовах воєнного часу може покращити якість вивчення навчального матеріалу, сприяти діалогу між викладачем і студентом на рівному рівні, отримати певні практичні навички студентами.

Література.

1. Gragg Ch.I. The Case Method at the Harvard Business School / Ch.I. Gragg. – New York: McGraw – Hill Company Inc., 1954. – P.6.

2. Porter L. Management education and development: drift or thrust into the XXI century / L. Porter, L. McKibbin. – N.Y.: Mc Graw – Hill, 1988. – 366 p.

3. Beverland M. What makes a good case study? A positivist review of qualitative case research published in Industrial Marketing Management, 1971–2006 / M. Beverland, A. Lindgreen // Industrial Marketing Management, 2010. Vol.39. – P.56-63.

ХАРАКТЕРИСТИКА НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ

Стравський Т.Я., Кіт І.В.

*Тернопільський національний медичний університет імені
І. Я. Горбачевського МОЗ України, Тернопіль, Україна*

Вступ. Беззаперечно, невід’ємним у підготовці майбутнього лікаря є знання анатомії людини, що формує основу клінічного мислення майбутнього спеціаліста. Великий об’єм матеріалу, увага до деталей, необхідність розуміння просторового та топографоанатомічного взаєморозміщення певних структур нашого тіла вимагають комплексного підходу до викладання предмету, зокрема і з використанням інтерактивних методів навчання [1].

Основна частина. На сьогодні доступно безліч засобів для забезпечення інтерактивного навчання в медичному університеті, які можуть працювати як у онлайн так і оф-лайн режимах [2, 3] найпопулярнішими з них для вивчення анатомії є наступні:

1) Анатомічні застосунки які доступні на різних пристроях (комп’ютери та смартфони) та дозволяють більшою чи меншою мірою (в залежності від доступного функціоналу) вивчати будову людського тіла (Visible body, Mussels Premium).

2) WEB-ресурси, зазвичай дублюють функціонал певних програм, проте з їх допомогою в інтерактивному режимі (без необхідності встановлення) можна вивчати будову людського тіла, в тому

<i>Смірнов С.М., Помпій О.О., Оксенюк О.Є.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ТИМЧАСОВО ПЕРЕМІЩЕНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	188
<i>Соколюк А. К., Ткаленко О. М., Ткачук І. М.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ЛІКАРІВ З ПИТАНЬ ПАЦІЄНТ-ОРІЄНТОВАНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ	192
<i>Солов'юк О.О., Кулинич Р.Л.</i> ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ ДЛЯ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	193
<i>Стравський Т.Я., Кім І.В.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ	196
<i>Теренда Н.О., Литвинова О.Н., Петрашик Ю.М., Запорожан Л.П., Смірнова В.Л., Романюк Л.М., Романюк Н.Є.</i> ВРАХУВАННЯ РЕАЛІЙ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 229 «ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я»	198
<i>Філонова Т.О., Єлосєва З.В., Матвієнко С.О., Гарбар К.Б.</i> МОЖЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ	199
<i>Черватюк А.М., Гудима А. А., Цимбалюк Г.Ю., Прохоренко О.О., Денисюк Ю.А., Джавадова Н.А., Гук Р.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПАРАМЕДИКІВ МЕТОДАМ ОБСТЕЖЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ ПАЦІЄНТА	202
<i>Швед М.І., Сидоренко О.Л., Мартинюк Л.П., Сусла О.Б., Левицька Л.В., Липовецька С.Й., Прокопович О.А., Ястремська І.О., Кашуба М. І., Орел М.А.</i> МІСЦЕ ПЛАТФОРМИ CASUS У ФОРМУВАННІ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	204
<i>Швед М.І., Мартинюк Л.П., Сусла О.Б., Левицька Л.В., Липовецька С.Й., Сидоренко О.Л., Прокопович О.А., Ястремська І.О., Кашуба М.І., Орел М.А.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМПЕТЕНТНІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО МЕТОДУ НАВЧАННЯ ПО КАФЕДРІ НЕВІДКЛАДНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ТНМУ ІМЕНІ І.Я.ГОРБАЧЕВСЬКОГО	207